

læg, er det eneste, der vil ske, være det, at hvor Danmark før betalte for at bevare suveræniteten, betaler Danmark ikke længere for det, og så kan vi blive stående her i 50 år. Det synes jeg ikke er givtigt, og det er derfor, jeg har forsøgt at advare så hårdt imod lovforslaget.

Vi har set før, at den færøske selvstændighedsproces bliver inddæmmet, når det bliver sagt, at der er et flertal på Færøerne. Jamen herregud, vi havde et flertal på Færøerne for 50 år siden, da fik vi hjemmestyre, og vi har haft et flertal på Færøerne de sidste 6 år og har prøvet at forhandle, men der har ikke været vilje til at finde en løsning, der leder frem til selvstændighed.

Vi har også hørt her i debatten, at man sætter det således op: Jamen hvis I bliver i rigsfællesskabet, er der guld og grønne skove, men hvis I vil være selvstændige, er der gråd og tænders gnidse. Det er jo også med til at påvirke både politikerne og befolkningen på Færøerne.

Formanden:

Så er det hr. Frank Aaen som ordfører.

Frank Aaen (EL):

Under behandlingen af disse lovforslag vedrørende Færøerne er det flere gange blevet sagt, at det er en aftale mellem Danmark og Færøerne, og dermed er der ikke mere at diskutere.

KL 10.05

Jeg tror, at når man hører folk henvise til denne aftale, er det en god ting at spørge: Er det nu en aftale, der er blevet indgået mellem to lige stærke parter? Det er det ikke, og det ved vi jo godt. Vi ved jo godt, at der har været forhandlinger, men at man på et tidspunkt erkendte fra færøsk side, at vi kommer ikke længere i denne omgang.

Vi anerkender, at der er lavet en aftale, der er godkendt af et flertal i Færøerne, og derfor stemmer vi ikke imod lovforslaget. Men vi anerkender også, at der er en stor debat på Færøerne, som er udtryk for forskellige holdninger til, om man kunne være kommet længere, og derfor har vi vedtaget at undlade at stemme til både dette og de øvrige lovforslag, fordi man ikke bare lige kan sige, at her er der altså en aftale mellem to lige stærke parter, nemlig den danske regering og henholdsvis de grønlandske og færøske myndigheder.

Et meget godt eksempel på, at det ikke bare er en aftale mellem to lige stærke parter, hvor der er taget hensyn til grundloven, er, at der overla-

des sagsområder til de færøske myndigheder, dog med de grænser, der ligger i grundloven, eller som der står i statsforfatningen. På side 14 i bemærkningerne læser man så det interessante, at med henvisning til statsforfatningen kan spørgsmålet om det danske sprogs anvendelse ikke overlades til de færøske myndigheder. Der er selvfølgelig ikke tale om, at færingerne skal bestemme, hvordan vi vil forvalte det danske sprog i Danmark, men hvordan der skal tages stilling til sprogforhold og anvendelse af dansk i Færøerne. Det kan man i henhold til grundloven ikke overdrage, står der i bemærkningerne til lovforslaget.

I hjemmestyreloven står der, at færøsk er hovedsproget, men at dansk skal læres godt og omhyggeligt, og at dansk lige så vel som færøsk kan anvendes i offentlige forhold. Det er jeg ikke imod, det er jeg tilhænger af. Men skal vi bestemme det herfra? Og skal vi afgøre, at det står i grundloven, at sådan skal det være til evig tid?

Det har vi spurgt til i PØU, hvor jeg synes, vi har haft nogle ganske udmærkede gennemgange af lovforslagene. Her kom det overraskende svar fra statsministeren, at han må indrømme, at med hensyn til det, der er skrevet om det danske sprog, indeholder grundloven ikke særlige bestemmelser om anvendelse af det danske sprog, der foreligger heller ikke nogen retspraksis om dette spørgsmål, der foreligger heller ikke nærmere retskilder, og derfor kan spørgsmålet om det danske sprog i Færøerne naturligvis give anledning til tvivl.

Det er jo et meget godt eksempel, at storebror skriver lovforslaget og bemærkningerne og i bemærkningerne indskriver noget om det danske sprog. Det var der bare ikke belæg for, det fik vi gravet frem i udvalgsarbejdet, og derfor er der også kommet en fælles tilkendegivelse om, at selvfølgelig er lovforslaget ikke bindende for al fremtid for, hvordan vi skal vurdere mulighederne for, at man i Færøerne suverænt bestemmer vedrørende anvendelse af sprog.

Jeg synes, det er et godt eksempel, og jeg synes i virkeligheden, statsministeren burde beklage her fra talerstolen, at man på den måde prøvede at snige noget, der ikke er belæg for, ind i lovgivningen, selv om der står i bemærkningerne, at der er belæg for det i grundloven.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Nu har jeg været meget kritisk over for lovforslagene som helhed, men jeg vil igen kvittere og